……. **Imię i nazwisko ucznia** ……. **Pełna nazwa szkoły** …….	**Maksymalna liczba punktów** | **40** **Uzyskana liczba punktów** |
	Czytelny podpis osoby sprawdzającej

KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH
ROK SZKOLNY 2025/2026

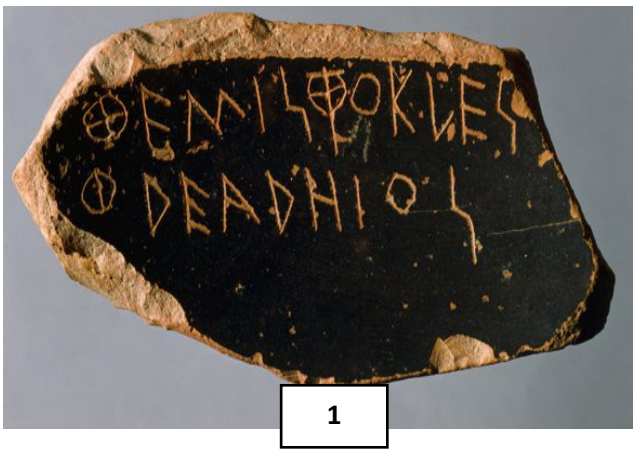
ETAP SZKOLNY

Instrukcja dla ucznia

1. Na rozwiązanie wszystkich zadań masz 60 minut.
2. Zestaw konkursowy zawiera 20 zadań.
3. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
4. Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
5. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Rozwiązania zapisane ołówkiem nie będą oceniane.
6. Nie zaznaczaj więcej odpowiedzi niż wskazano w poleceniu, gdyż będzie to skutkowało nieprzyznaniem punktów za zadanie.
7. Nie używaj korektora i długopisu ścieralnego.
8. W nawiasach obok numerów zadań podano maksymalną liczbę punktów możliwych do uzyskania za dane zadanie.

POWODZENIA!

Zadanie 1. (2 punkty)
Zapoznaj się z poniższymi ilustracjami, a następnie wykonaj polecenie.

1

Domena publiczna

2

https://kopalniawiedzy.pl

Spośród poniższych zdań wybierz dwa, które są poprawne. Postaw przy nich znak X.

Na obu powyższych zdjęciach przedstawiono pismo, które pojawiło się w epoce starożytnej.	
Ilustracja oznaczona cyfrą 2 ukazuje pismo klinowe występujące na obszarze zwanym Żyznym Półksiężycem.	
Chronologicznie wcześniej pojawiło się pismo, które widnieje na zdjęciu nr 1.	
Oba powyższe pisma odnoszą się do tej samej cywilizacji starożytnego świata.	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 2. (2 punkty)
Wpisz w brakujące miejsca pojęcia, do których odnoszą się przytoczone definicje.

Definicja	Pojęcie
Jest to nauka o mierzeniu czasu, zajmująca się porządkowaniem wydarzeń w historii. Oznacza też kolejność następowania zjawisk. Nazwa wywodzi się z języka greckiego.	
Na jego podstawie możemy czerpać wiedzę o przeszłości. Są to więc wszelkie pozostałości po działalności człowieka i mają charakter nie tylko materialny. Może nim być zarówno dawny list jak i podanie ludowe.	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 3. (2 punkty)
Zaznacz we właściwych kratkach w tabeli prawdziwe stwierdzenia (wpisz znak X).

Od pierwszej olimpiady greckiej do upadku Rzymu minęło 1251 lat.	
Między upadkiem republiki rzymskiej a narodzinami Chrystusa minęło więcej niż pół wieku.	
Mieszko II i Bolesław Śmiały panowali w drugim tysiącleciu n.e.	
Starożytne cesarstwo rzymskie istniało tylko w okresie naszej ery.	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 4. (2 punkty)
Obejrzyj zaprezentowane zdjęcie współczesne, a następnie wykonaj polecenia.

https://www.budowle.pl/budowla...

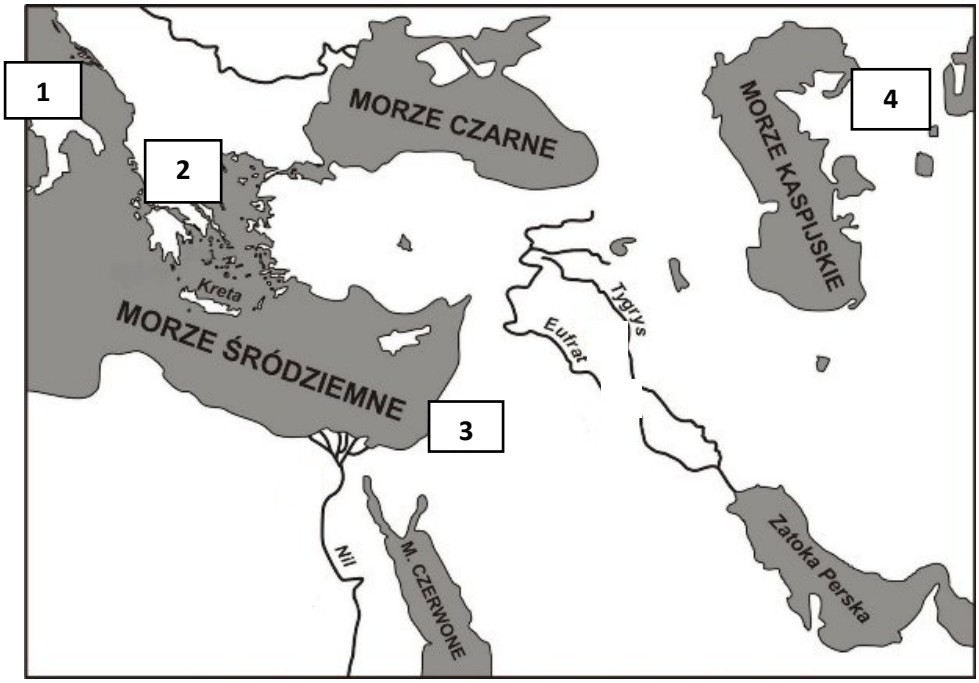
Wykreśl fałszywe fragmenty w każdym z dwóch zdań, aby całość ułożyła się w poprawną treść.

Przedstawiona ilustracja jest elementem: wierzeń pozagrobowych/ religii monoteistycznej.

Odnosi się do cywilizacji: starożytnej Mezopotamii/ starożytnego Egiptu.

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 5. (2 punkty)
Zapoznaj się z poniższym materiałem i wykonaj polecenia.

https://www.budowle.pl/budowla/...

Wpisz w wykropkowanych miejscach właściwe odpowiedzi (cyfry z mapy).

A. Budowlę zaprezentowaną powyżej znajdziemy na terenie, który na mapie oznaczono cyfrą:

…….

B. W obrębie tzw. *Żyznego Półksiężyca* rozwinęła się cywilizacja oznaczona numerem:

…….

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 6. (2 punkty)
Spośród wymienionych niżej osób wybierz dwie, do których pasują zaprezentowane wizerunki. Wpisz odpowiedzi pod ilustracjami.

Osoby: Perykles, Oktawian August, Abraham, Sokrates, Dawid, Mojżesz, Arystoteles, Seneka

	
1.	**2.**

Domena publiczna

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 7. (2 punkty)
Zakreśl dwa pojęcia, które <u>odnoszą</u> się do początków religii islamskiej.

Kalifowie	Menora	Tora	Minaret	Ściana Płaczu	Mastaba	Apostołowie

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 8. (2 punkty)
Po przeczytaniu tekstu źródłowego wykonaj polecenia.

Św. Augustyn, Państwo Boże. (Fragment)

(…)nie uznawali za stosowne powierzyć zarządzania okolicami wiejskimi jakiemuś jednemu bóstwu, lecz równinę oddali bogini Rusinie, grzbiety gór Jugatynowi, nad pagórkami ustanowili Kollatynę, a nad dolinami Wallonię. Nie mogli nawet znaleźć takiej jednej Segecji, by raz na zawsze oddać jej w opiekę zasiewy, lecz nad ziarnem dopiero posianym, póki znajduje się na ziemi, woleli ustanowić boginię Seję, stan rzeczy, gdy źdźbła wychodzą z ziemi i stają się zbożem, podporządkowali bogini Segecji... Wschodzącą ruń oddali pod zwierzchnictwo Prozerpiny, źdźbła mające już kolanka i węzełki – bogu Nadutusowi, osłony zawiązujących się kłosów – bogini Wolutynie, osłony otwierające się już nowymi kłosami – bogini Hostylinie, zboże kwitnące – bogini Florze, bielejące – bogu Lukturnowi, dojrzewające – bogini Matucie, koszone, to jest usuwane z roli – bogini Rucynie.

Oceń prawdziwość podanych zdań. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. Wybraną odpowiedź zaznacz kółkiem.

Zacytowany wyżej fragment dzieła opisuje religię monoteistyczną w okresie starożytności.	P	F
Św. Augustyn opisuje rozbudowany politeizm, w którym rolnik musi powierzać swój los więcej niż dziesięciu bóstwom.	P	F

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 9. (2 punkty)
Uzupełnij poniższą tabelę.

Wpisz nazwę wydarzenia, które miało miejsce w roku:

Rok wydarzenia	**Wydarzenie**
395 n.e	
476 n.e	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 10. (2 punkty)
Zapoznaj się z materiałem źródłowym, a następnie wykonaj polecenia.

Źródło 1. Opis dokonań władcy.

Sprawował rządy silnej ręki. Przyczynił się do rozwoju kulturowego, klasyfikacji praw, podzielił prawo na cywilne i karne. Czas jego panowania przyniósł (…) wiele pozytywnych zmian. Powołał komisję, złożoną z prawników i uczonych, której zadaniem było unowocześnienie i usystematyzowanie prawa rzymskiego. Na czele zespołu stanął prawnik Tribonianus. Najpierw komisja wydała Digesta – zbiór opinii wybitnych rzymskich prawników na temat konkretnych przypadków prawnych. Największą zasługą komisji kodyfikacyjnej było spisanie „Corpus iuris civilis". Również jego słynna małżonka Teodora przyczyniła się do nadania kobietom w kodeksie wielu praw. Wprowadzane reformy i wojny obciążały skarb państwa, dlatego podnosił podatki. (…) mieszkańcy (…), po odrzuceniu przez cesarza ich żądań dotyczących obniżenia podatków i zmniejszenia kosztów administracji, wzniecili powstanie zwane powstaniem „Nika" (od okrzyku „zwyciężaj" podczas walk cyrkowych). Władca z trudem utrzymał władzę, w buncie, który został krwawo stłumiony przez jednego z jego wodzów, Belizariusza, zginęło ok. 30 tysięcy ludzi.
Domena publiczna

Źródło 2. Wizerunki postaci.

Domena publiczna

Wpisz właściwe odpowiedzi.

A. Władca, którego charakterystykę przedstawiono powyżej nazywał się……

B. Jego wizerunek został umieszczony pod numerem……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 11. (2 punkty)
Przeanalizuj zaprezentowaną mapę, a następnie wykonaj polecenie.

https://zpe.gov.pl/.../Da1gM0YLT na podstawie: Krystian Chariza i zespół, licencja: CC BY 3.0.

Wstaw znak X przy dwóch poprawnych odpowiedziach.

Zaprezentowana mapa odnosi się do okresu średniowiecznych krucjat.	
Możemy na niej znaleźć miejsce klęski Arabów w bitwie przeciw Frankom.	
Na mapie pokazane są stolice imperium arabskiego.	
W czasach, które przedstawiono powyżej, istniało już państwo Polan.	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 12. (2 punkty)
Wpisz w wykropkowane miejsce pojęcie, do którego odnoszą się poniższe opisy.

W ustroju feudalnym: umowa zawierana między człowiekiem wolnym a możnowładcą, w wyniku której ten pierwszy stawał się wasalem, a ten drugi seniorem……..

We wczesnym średniowieczu była to osoba wolna, której wasal oddał się pod dożywotnią opiekę i służbę w akcie komendacji w zamian za otrzymane lenno……

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 13. (2 punkty)
Zapoznaj się z ilustracjami i wykonaj polecenia.

https://www.magnapolonia.org/kalendarium-historyczne...

A. Wpisz rok wydarzenia, które przedstawiono na obrazie.

.....

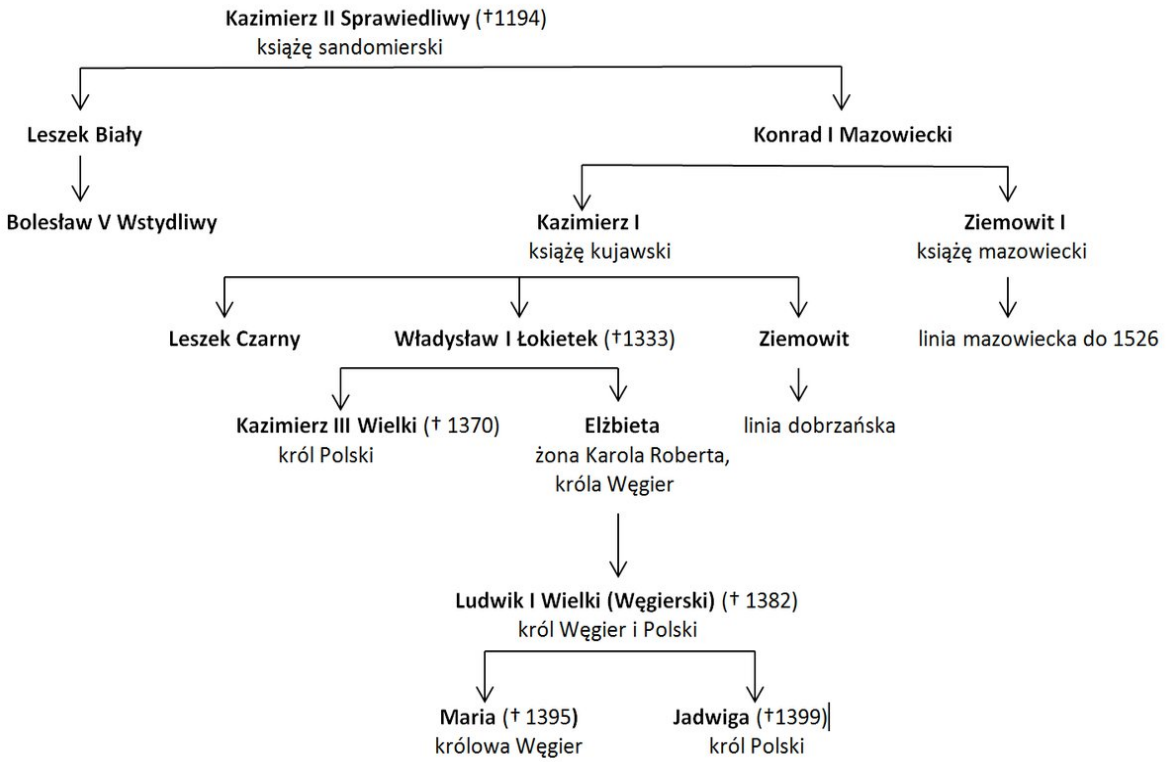
B. Spośród wizerunków władców Polski zaznacz znakiem X tego, który jest zaprezentowany na powyższej ilustracji.

Domena publiczna

Liczba punktów
..... /2

Zadanie 14. (2 punkty)
Przeanalizuj fragment drzewa genealogicznego Piastów, a następnie wykonaj polecenie.

Podkreśl właściwe odpowiedzi.

A. Władysław Łokietek był dla Konrada Mazowieckiego:

dziadkiem/ wnukiem/ synem/ bratankiem

B. Spośród ukazanych wyżej postaci królami Polski było:

3 władców/ 4 władców/ 5 władców/ 6 władców

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 15. (2 punkty)
Spośród poniższych zakonów wykreśl te dwa, których <u>nie było</u> w średniowiecznej Europie.

Cystersi	Jezuici	Franciszkanie	Templariusze
Kapucyni	Joannici	Dominikanie	Pijarzy

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 16. (2 punkty)
Uporządkuj chronologię wydarzeń z czasów pierwszych Piastów, wskazując to, które było pierwsze oraz ostatnie. Przy pierwszym wpisz cyfrę 1, przy ostatnim cyfrę 6.

Męczeńska śmierć biskupa krakowskiego św. Stanisława	
Początek rządów Bolesława Krzywoustego	
Powrót Kazimierza Odnowiciela do kraju	
Wyprawa Bolesława Chrobrego na Kijów	
Powstanie arcybiskupstwa w Gnieźnie	
Przybycie Dobrawy do Polski	

Liczba punktów
..... /2

Zadanie 17. (2 punkty)
Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenia.

Fragment testamentu Henryka IV Prawego

My, […] Henryk, z łaski Bożej książę Śląska, Krakowa i Sandomierza, dotknięty słabością ciała, pełen bezsilności, jednak z przytomnym umysłem i zdrowym rozumem […], sporządzamy tego rodzaju testament. Najpierw w ziemi śląskiej, w całym księstwie wrocławskim, które spadło w dziedzictwie na nas po ojcu, lub krewnych, czynimy kompletnym dziedzicem najdroższego brata naszego Henryka, księcia śląskiego, pana Głogowa […]. W ziemi zaś krakowskiej i sandomierskiej, w których władzę w myśl tradycji sprawiedliwie osiągnęliśmy, z wielkimi kosztami i ciężkim trudem, czynimy i wyznaczamy jako dziedzica ***pana Przemysła****, księcia wielkopolskiego, polecając naszym baronom, rycerzom […], wójtom i zwykłym obywatelom, oraz ogólnie wszystkim poddanym ziem naszych na wierność złożonej nam przysięgi, ażeby byli posłusznymi wspomnianym naszym następcom w ich księstwach i ażeby wspomagali ich zgodnie, tak jak nas […].*

Fragment testamentu Henryka IV Prawego , [w:] Historia w tekstach źródłowych, t. 1, red. K. Juszczyk, T. Maresz,, Rzeszów 1996, s. 106. Na podstawie https://zpe.gov.pl/a/polskie-dynastie-piastowie/DHwD58owZ

A. Podkreśl właściwą odpowiedź.
Z powyższego dokumentu wynika, że Henryk IV Probus nie sprawował władzy w:
Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu, Sandomierzu.

B. Wpisz liczebnik (numer władcy), pod którym znany był podczas swoich późniejszych rządów podkreślony w tekście Przemysł …….

Liczba punktów
..... /2

Zadanie 18. (2 punkty)
Zapoznaj się z poniższą grafiką, a następnie wykonaj polecenie.

https://zpe.gov.pl/a/sredniowieczne-miasto/DJNZaPJcf, Domena publiczna

Zaznacz znak X przy dwóch poprawnych odpowiedziach.

Przedstawiony powyżej wizerunek miasta został wykonany zgodnie z założeniami lokacji na prawie niemieckim.	
Na środku miasta wyznaczono miejsce, gdzie powinien być ulokowany pałac książęcy lub zamek biskupa.	
Wśród osób widniejących na prawej ilustracji przeważają handlujący swoimi wyrobami okoliczni chłopi.	
Handel w mieście wymagał wcześniejszych ustaleń i wyznaczenia odpowiednich miejsc przez miejscowych rajców.	

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 19. (2 punkty)
Spośród poniższych wydarzeń podkreśl dwa, które były skutkami wielkiej wojny z zakonem krzyżackim.

Przeniesienie siedziby Zakonu Szpitala NMP w Jerozolimie do Malborka.

Zawarcie unii polsko-litewskiej w Krewie.

Próba rozstrzygnięcia sporu (wystąpienie Pawła Włodkowica) na soborze w Konstancji.

Zwrot Żmudzi Litwinom do końca życia księcia Witolda.

Utrata Pomorza Gdańskiego przez Polskę.

Zajęcie przez Krzyżaków ziemi chełmińskiej.

Liczba punktów
….. /2

Zadanie 20. (2 punkty)

Zapoznaj się z zamieszczoną mapą i wykonaj polecenia.

Learnetic S.A., licencja: CC BY 3.0. Na podstawie: https://zpe.gov.pl/a/rozwoj-terytorialny-panstwa-polskiego...

Podkreśl poprawne odpowiedzi.

A. Mapa przedstawia rozwój terytorialny państwa w wieku:

a) XII b) XIII c) XIV d) XV

B. Na jej podstawie wnioskujemy, że uwzględniono już zmiany zawartego wcześniej pokoju:

a) w Toruniu (1411 r.) b) w Budziszynie c) w Toruniu (1466 r.) d) w Kaliszu

Liczba punktów
..... /2